

**Бережіть себе та своїх
близьких!**

**Навчально-методичний центр
цивільного захисту та безпеки
життєдіяльності
Кіровоградської області**

НЕБЕЗПЕКА СКАЗУ

м. Кропивницький

Наша адреса:

Україна, 25009, Кіровоградська обл.,
місто Кропивницький, вул.Глинки,
будинок 2
тел. 0522 330015
e-mail: nmc.kirovohrad@dsns.gov.ua
сайт: www.kr.dsns.gov.ua
ми у Facebook:

Основним носієм вірусу сказу в природі є червона лисиця. Це – надзвичайно небезпечно захворювання не тільки для тварин, а й для людей, оскільки не виліковується і призводить стовідсотково до смерті у випадку інфікування.

Таким чином, **сказ** — це гостре інфекційне захворювання тварин і людини, спричинене нейротропним вірусом сказу із роду *Lyssavirus*. Характеризується розвитком своєрідного енцефаліту зі стрімким ушкодженням центральної нервової системи. У разі зволікання з наданням кваліфікованої медичної допомоги смерть неминуча.

Людина може заразитися сказом від інфікованої тварини через: укуси; подряпину та мікроушкодження шкіри; потрапляння зараженої слини на слизові оболонки.

У контактний спосіб людей найчастіше інфікують коти й собаки — з-поміж свійської фауни, а в дикій природі — лисиці та вовки. Особливу небезпеку становлять безпритульні тварини, зокрема собаки, для яких укуси є інстинктивною реакцією для захисту території, членів зграї або здобуття їжі.

Симптоми сказу

У людини інкубаційний період сказу, як правило, триває 1–3 місяці, але може варіюватися від одного тижня до року, залежно від низки факторів:

місця, кількості й глибини укусів (найнебезпечніші укуси в обличчя та голову загалом);

кількості й активності вірусу, що потрапив у рану;

віку постраждалого (діти вразливіші за дорослих).

Початкові симптоми сказу — підвищення температури та біль, а також незвичні або незрозумілі відчуття поколювання, пощипування чи печіння у місці пошкодження. Після появи симптомів захворювання практично завжди закінчується летально. У процесі поширення вірусу

центральною нервовою системою розвивається прогресивне смертельне запалення головного і спинного мозку.

Є дві форми цього захворювання: активний і паралітичний сказ.

Для людей з **активним сказом** характерні гіперактивність, гідрофобія (боязнь води) та інколи аерофобія (боязнь протягів або свіжого повітря). Смерть настає за кілька днів у результаті кардіореспіраторної зупинки.

На **паралітичний сказ** припадає близько 30% усіх випадків захворювання у людей. Ця форма сказу триває довше за попередню із легшим перебігом. М'язи поступово паралізуються, починаючи з місця укусу чи подряпини. Повільно розвивається кома, і настає смерть.

Симптоми сказу у тварин залежать від стадії захворювання.

Початкова стадія (триває до п'яти днів):

наявні сліди від укусів;
гризуть місце укусу;
ласкаві, примхливі, насторожені одночасно;
слабкий апетит;
їдять неїстівне;
слинотеча;
блювота.

Збуджена стадія (2–3 дні):

агресивні;
збуджені;
нападають;
намагаються утекти;
гризуть землю;
їдять неїстівне;
конвульсії;
блювота;
параліч;
косоокість.

Паралітична стадія (2–4 дні):

виснаження;
повний параліч;

смерть.

Лікування сказу

У разі інфікування людини показані негайна госпіталізація і введення антирабічної вакцини. Таких щеплень має бути п'ять: у день звернення до лікаря (0-й день), а потім на 3-й, 7-й, 14-й і 28-й дні.

Профілактика сказу

регулярно вакцинувати свійських тварин;
уникати контактів із потенційно небезпечними тваринами.

Стережіться безпритульних, а тим більше диких тварин, які не бояться самі до вас підійти.

Сказу можна повністю уникнути, якщо після укусу людина отримає необхідну медичну допомогу. Курс антирабічних щеплень призначають у разі ймовірного або наявного інфікування людини, після визначення приналежності випадків укусів до певних категорій контакту згідно з рекомендаціями ВООЗ. Самовільно припиняти лікування чи порушувати режим поведінки під час нього неприпустимо!

Перша медична допомога після укусу

Якщо вас укусила тварина негайно зверніться до лікаря!

Коли лікар недоступний, ретельно промийте рану протягом щонайменше 15 хв мильною водою, мийними засобами, дезінфектантами для обробки ран у хірургічній практиці або іншими засобами (70%-м спиртом або 5%-м розчином йоду), що нейтралізують вірус.

Після цього неодмінно зверніться по медичну допомогу.

Обов'язковому щепленню підлягають люди:

яких покусали скажені чи підозрілі на сказ тварини безпосередньо або через одяг навіть за найменших ушкоджень шкіри;

покусані будь-якими дикими тваринами (навіть без підозри на сказ);

подряпані підозрілими на сказ тваринами або в разі забризкування подряпин слиною таких тварин, потрапляння її на слизові оболонки.